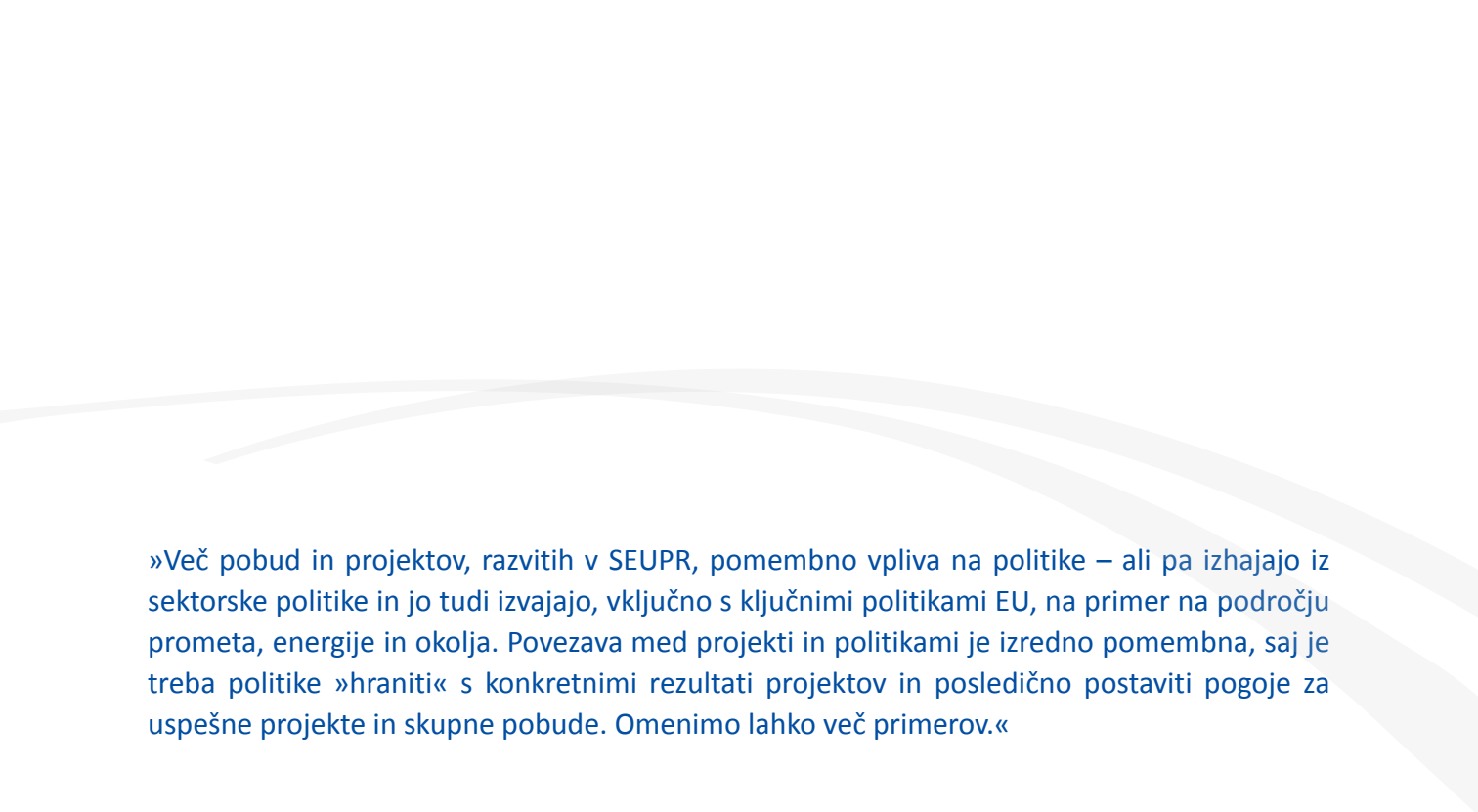

STRATEGIJA EU ZA PODONAVSKO REGIJO
sodelovanje, ki se opazi

»Več pobud in projektov, razvitih v SEUPR, pomembno vpliva na politike – ali pa izhajajo iz sektorske politike in jo tudi izvajajo, vključno s ključnimi politikami EU, na primer na področju prometa, energije in okolja. Povezava med projekti in politikami je izredno pomembna, saj je treba politike »hraniti« s konkretnimi rezultati projektov in posledično postaviti pogoje za uspešne projekte in skupne pobude. Omenimo lahko več primerov.«

Izveček iz DELOVNEGA DOKUMENTA OSEBJA KOMISIJE (spremni dokument), poročilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o izvajanju makroregionalnih strategij EU (2019)

Germany

Czech Republic

Austria

Slovenia

Croatia

**Bosnia and
Herzegovina
Montenegro**

Kazalo vsebine

SEUPR: Makroregionalna strategija za razvoj in zaščito podonavske regije	8
Danube Strategy Point – sekretariat za donavsko regijo	9
POVEZOVANJE REGIJE – pametno in trajnostno	10
Mobilnost in multimodalnost na celinskih vodnih poteh	12
Projekt DAPhNE: donavska mreža pristanišč	13
Prevoz po železnici, cesti in zraku v regiji	15
Pametne rešitve za politike mobilnosti za nizke emisije ogljika v evropskih mestih	16
Trajnostna energija	18
Obnovljivi viri za zeleno energijo	19
Kultura in turizem povezujeta ljudi	21
Podonavski kulturni sklop – podpora kulturnemu sodelovanju v podonavskih državah	22
VARSTVO OKOLJA – čisto in zeleno	24
Čiste vode	26
Sodelovanje na področju upravljanja porečja	27
Okoljska tveganja	29
Inovacije odzivov ob poplavah s strani izvajalcev in zanje	30
Ohranjanje biotske raznovrstnosti in habitatov	32
Življenje podonavskih jesetrov	33
USTVARJANJE BLAGINJE – pametno, družabno in inovativno	35
Družba znanja	37
Odličnost pri upravljanju projektov na področju raziskav, socialnih in tehnoloških inovacij (Excellence-In-ReSTI)	38
Konkurenčnost in razvoj sklopov	40
Ženske v poslu	41
Vlaganje v ljudi in spretnosti	43
Pravični delovni pogoji za vse	44
KREPITEV REGIJE – učinkovito, zdravo in varno	46
Institucionalne zmogljivosti in sodelovanje	48
Modeli čezmejnega sodelovanja	49
Varnejša regija	51
Boj proti organizirani kriminaliteti drog	52

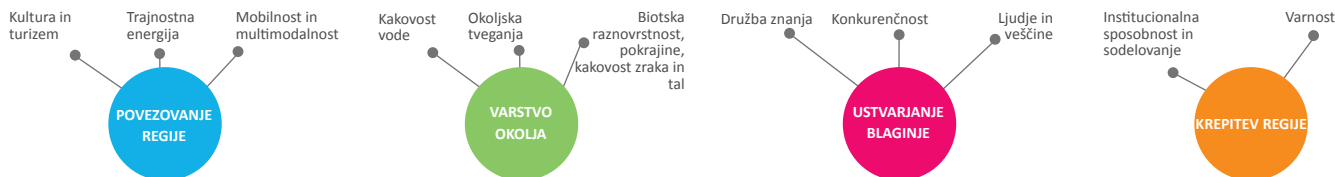
Image(s) used under license from Shutterstock.com.

SEUPR: Makroregionalna strategija za razvoj in zaščito podonavske regije

Strategija EU za podonavsko regijo (SEUPR) je bila zasnovana za reševanje skupnih izzivov, s katerimi se soočajo države članice EU in tretje države, ki so na istem geografskem območju, in ima s tem korist od okrepljenega sodelovanja, ki prispeva k doseganju ekonomske, socialne in teritorialne kohezije. Obravnavanih težav zaradi njihove meddržavne in strateške narave ni mogoče obravnavati samo na nacionalni ravni. Strategija ustvarja sinergije in omogoča sodelovanje in povezovanje vseh zainteresiranih strani s ciljem učinkovitejše uporabe obstoječih virov.

SEUPR združuje devet držav članic EU (Avstrija, Bolgarija, Češka, Hrvaška, Madžarska, Nemčija, Romunija, Slovaška in Slovenija) in pet držav, ki niso članice EU (Bosna in Hercegovina, Črna gora, Republika Moldavija, Srbija in Ukrajina), in ima skupno 115 milijonov prebivalcev.

Strategija zajema štiri glavna tematska področja: povezljivost, varstvo okolja, ustvarjanje blaginje in varnost, ki se odražajo na tematskih prednostnih področjih, ki jih skupaj usklajujejo določene institucije v državah SEUPR, in sicer koordinatorji prednostnih področij.

Danube Strategy Point – sekretariat za donavsko regijo

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

SEUPR se je izkazal kot uspešen način za izboljšanje vključevanja in skladnega razvoja podonavske regije.

Danube Strategy Point (DSP) je podporno telo za vse strani, vključene v strategijo. Spodbuja sodelovanje med zainteresiranimi stranmi in drugimi akterji (objekti za financiranje, civilna družba, lokalne/regionalne/nacionalne oblasti), strategijo naredi vidno za čim več ljudi in dokumentira njeno dodano vrednost za države in ljudi.

DSP – v tesnem sodelovanju z nacionalnimi koordinatorji (NK), koordinatorji prednostnih področij (KPP),

predsedstvom SEUPR in Evropsko komisijo – spodbuja postopek ocenjevanja in spremljanja SEUPR, podpira izvajanje strategije in zagotavlja sredstva za krepitev zmogljivosti zainteresiranih strani.

Od jeseni 2018 DSP deluje kot avstrijski in romunski skupni projekt (pisarni s sedežem na Dunaju in v Bukarešti), ki ga financira transnacionalni program Podonavje (TPP).

Nadaljne podrobnosti:

POVEZOVANJE REGIJE pametno in trajnostno

Z namenom prispevati k trajnostni, vključujoči in pametni rasti z ukrepi, ki se izvajajo na področju prometa, energije, kulture in turizma, se SEUPR osredotoča na izboljšanje splošne povezanosti v regiji.

Skupna prizadevanja držav podonavske regije so privedla do pomembnega napredka pri usklajevanju na področju infrastrukture, delovanju prometnih in energetskega sistemov, izmenjavi najboljših praks na področju čiste energije in spodbujanju podonavske kulture in turizma. Učinkovito usklajeno načrtovanje, financiranje in izvajanje ukrepov so prispevali k doseganju pomembnih korakov za premagovanje glavnih ovir, ugotovljenih v regiji.

V naslednjem razdelku so predstavljeni projekti in pobude za povezovanje, ki obravnavajo te izzive in katerih rezultati prispevajo k trajnostnemu in učinkovitemu izboljšanju povezanosti regije.

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Mobilnost in multimodalnost na celinskih vodnih poteh

V skladu z ambicioznimi cilji se je prednostno področje 1A – Mobilnost po vodnih poteh osredotočila na povečanje tovornega prometa po reki, izboljšanje plovnosti, upoštevanje posebnih značilnosti vsakega odseka Donave in njenih plovnih pritokov ter vzpostavitev učinkovitega upravljanja vodne infrastrukture.

Prednostno področje 1A se osredotoča na:

- razvoj učinkovitih multimodalnih terminalov v rečnih pristaniščih ob Donavi in njenih plovnih pritokih za povezavo celinskih plovnih poti z železniškim in cestnim prometom,
- izvajanje usklajenih rečnih informacijskih storitev (RIS) za olajšanje mednarodne izmenjave ustreznih podatkov,
- reševanje pomanjkanja usposobljenega osebja za celinsko plovbo,
- usklajevanje izobraževalnih standardov na področju celinske plovbe.

Za spopadanje z vsemi temi izzivi prednostno področje 1A mobilizira in združi ustrezne zainteresirane strani, spremlja ustrezne razvojne politike, oblikuje priporočila za politiko in spodbuja razvoj projektov.

Prednostno področje 1A tesno sodeluje s prednostnim področjem 11 – Varnost, da bi se zmanjšale upravne ovire pri plovbi po Donavi, s prednostnim področjem 6 – Biotska raznovrstnost, krajina in kakovost zraka in tal,

da bi dosegli cilje »Skupne izjave o celinski plovbi in trajnostnem razvoju plovbe v povodju reke Donave«, in s prednostnim območjem 1B, da bi dosegli boljše povezavo pristanišč z njihovimi zaledji.

Nadaljne podrobnosti:

■ Projekt DAPhNE: donavska mreža pristanišč

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Za vodni promet po Donavi je potrebna sodobna infrastruktura, ki vodi v bolj konkurenčno gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika v regiji. Kljub 70 pristaniščem, ki delujejo ob Donavi, le redka prikazujejo raven infrastrukture, objektov in tehnologij, ki zagotavljajo visokokakovostne transportne in logistične storitve z zmanjšanim negativnim vplivom na okolje.

Ključne ovire so slabo dostopna infrastruktura, ki pristanišča povezuje z drugimi pomembnejšimi načini prevoza (ceste in železnice), in zastarela pristaniška infrastruktura in superstruktura, zastarela oprema ter nezadostno vzdrževanje vodnih poti. Vse strukturne in birokratske pomanjkljivosti povzročajo majhno količino tovara in zmanjšano kakovost storitev. Različna zakonodaja, ki se uporablja v regiji, vodi do velike

raznolikosti lastniških in upravnih modelov, zaradi česar so zasebne naložbe in zagotavljanje visokokakovostnih storitev redki in težavni.

DAPhNE – donavska mreža pristanišč je prvi projekt, ki se osredotoča na izboljšanje uspešnosti donavskih pristanišč z namenom, da jih pretvori v živahna središča gospodarstva, tako da analizira teme, kot so pristaniška zakonodaja in financiranje, pristaniška uprava in upravljanje, razvoj in strategija pristanišč kot tudi oblikovanje pristaniškega omrežja.

Da bi odpravili razlike in zagotovili polni potencial donavskih pristanišč kot vozlišč za najsodobnejšo, stroškovno učinkovito logistiko in centre za regionalni razvoj, so v projektu DAPhNE predlagali celostni pristop in določili usklajene rešitve.

Glavni poudarek je bil na oblikovanju priporočil za pravne določbe, ki olajšajo izvajanje pristaniške infrastrukture in nadgradnje ter pomagajo pristaniščem, da kot okolju prijazna multimodalna središča izkoristijo svoj polni potencial. Ena od inovativnih značilnosti se nanaša na ekološke izboljšave za donavska pristanišča in na pripravo prihodnje »politike zelenih pristanišč«.

V treh donavskih pristaniščih (Enns – Avstrija, Bratislava – Slovaška ter Novi Sad in Smederevo – Srbija) je bila razvita in izvedena pilotna pobuda informacijskega sistema pristanišča. Ta inovativni

sistem optimizira pristaniške in logistične procese s pomočjo enega samega posredovanja podatkov, ki povezuje prometne in logistične verige, omogoča pa tudi inteligentno in varno izmenjavo informacij med člani pristaniške skupnosti.

Izdelana je bila nadnacionalna strategija za razvoj donavskega pristanišča, podprta z akcijskim načrtom, ki olajša proces prehoda v celotni regiji. Vzpostavitev mreže »donavskih pristanišč«, odprte za vse akterje v regiji, je ponudila nove priložnosti za zagotavljanje prilagojenih rešitev za skupne izzive.

Financirano iz transnacionalnega programa Podonavje

Partnerji iz Avstrije, Bolgarije, Hrvaške, Madžarske, Moldavije, Romunije, Slovaške, Srbije in Ukrajine

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Nadaljne podrobnosti:

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Prevoz po železnici, cesti in zraku v regiji

Razvoj prometne infrastrukture je ključ za spodbujanje gospodarske rasti v podonavski regiji. Prednostno področje 1B – Železnica – cesta – zračna mobilnost se ukvarja z mobilnostjo in večmodalnostjo v cestnem, železniškem in zračnem prometu, podpira boljše in inteligentnejše povezave, z vidika varstva okolja in učinkovitosti.

Infrastrukturo mobilnosti v podonavski regiji je treba izboljšati z izvajanjem tako imenovanih prednostnih projektov TEN-T, železniških tovornih koridorjev in naložb v regionalno zračno povezavo.

Sprejeti so bili ukrepi za:

- izboljšanje sodelovanja med zainteresiranimi stranmi v zračnem prometu,
- zagotavljanje izboljšanja trajnostnih prometnih sistemov v metropoli,
- izboljšanje regionalne in lokalne čezmejne infrastrukture,
- varen dostop do podeželja,
- razvoj nodalnega načrtovanja za multimodalni prevoz,
- izboljšanje inteligentnih prometnih sistemov z uporabo okolju prijaznih tehnologij, zlasti v mestnih regijah.

Nadaljne podrobnosti:

Pametne rešitve za politike mobilnosti za nizke emisije ogljika v evropskih mestih

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Makrostrategije dokazujejo svojo pomembnost pri načrtovanju in izvajanju medregionalnih projektov. Urbano onesnaževanje vpliva tudi na področja izven meja držav. Izboljšanje pogojev za mestni promet je eden od izzivov, s katerimi se morajo spoprijeti evropska mesta. Kljub že veljavnim omejevalnim pravilom v evropskem mestnem prometu, zlasti v mestnih središčih, je nujno treba iskati nove funkcionalne rešitve v mestnih območjih.

SOLEZ (rešitve za območja z nizkimi emisijami) predlaga inovativen pristop: v osmih mestih se je spodbudil dialog med lokalnimi upravami, prebivalci, turisti in zasebnimi prevoznimi podjetji, da bi za izboljšanje kakovosti mestnega prevoza opredelili in razvili ukrepe za mobilnost z nizkimi emisijami ogljika – pametne storitve

in izdelki. Zato je SOLEZ z ozaveščanjem o skupnih problemih mobilnosti v mestih ustvaril podlago za zainteresirane strani, da skupaj oblikujejo strategijo mobilnosti z nizkimi emisijami ogljika in z njimi povezane akcijske načrte.

Izvedene so bile različne pilotne akcije:

- pametne rešitve za parkiranje v Brnu (CZ), Gdańsku (PL), Žilini (SK), Vicenzi (IT) in Dubrovniku (HR),
- storitve z dodano vrednostjo v Torinu (IT), Gradcu (AT), Gdańsku (PL), Vicenzi (IT), Sárvarju (HU),
- načrtovanje elektrifikacije mestnega avtobusnega prevoza v Dubrovniku (HR) in Žilini (SK).

Na primer v Brnu (CZ) je bila razvita pilotna akcija za reševanje težave parkiranja v mestu. Ker za potnike do Brna ni dovolj avtobusnih linij, ljudje parkirajo svoje avtomobile na železniških postajah v bližini mesta. Kljub obstoju parkirišč v občinskih mestnih območjih Brna sta bila potrebna sistematičen pristop in standardizacija rešitev Park & Ride. Za zaznavanje pretočnega prometa je bilo razvito programsko orodje, ki zagotavlja kombinacijo detektorjev pretočnega prometa in detektorjev zasedenosti parkirnih mest. To orodje zagotavlja informacije o zasedenosti parkirnih mest in pomaga potnikom, da primerjajo čas potovanja z avtomobilom in vlakom ter se odločijo za najboljšo rešitev.

SOLEZ prispeva k zagotavljanju mobilnosti in trajnostnih mestnih prometnih sistemov. Prav tako razvija inteligentne prometne sisteme z uporabo okolju prijaznih tehnologij v skladu z operativnimi modeli, predlaganimi v prednostnem območju 10, Urbana platforma podonavske regije.

Financirano iz srednjeevropskega programa
INTERREG

Partnerji Avstrije, Češke, Hrvaške, Italije, Madžarske,
Poljske, Slovaške

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Nadaljne podrobnosti:

Trajnostna energija

Trajnostna prihodnost je tisto, kar moramo ustvariti za naslednje generacije. Živimo v dobi velikega tehnološkega razvoja, vendar hkrati potrebujemo veliko virov. Civilizacije se razvijajo, življenjske razmere se izboljšujejo, toda za kakšno ceno?

Večina energije, ki jo uporabljamo, izvira iz fosilnih goriv, ki močno onesnažujejo našo regijo. To bi bilo treba čim bolj zmanjšati tudi v podonavski regiji, in sicer s spodbujanjem uporabe trajnostne energije.

Prednostno področje 2 – Spodbujanje trajnostnih energij sledi trikratnemu pristopu:

- zagotavlja usklajevanje regionalnih energetskega politik, da bi izkoristili vse možnosti integriranega energetskega trga,
- je ključnega pomena za povezovanje energetskega trgov držav, ki niso članice EU, in jih podpira pri izvajanju pravnega reda EU na področju energije,
- podpira vrhunski tehnološki razvoj, katerega namen je povečati energetske učinkovitost regije in uporabo obnovljivih virov energije.

Image(s) Danube Transnational Programme_DARLINGe

Nadaljne podrobnosti:

■ Obnovljivi viri za zeleno energijo

Photo credit: Danube Transnational Programme, the DARLINGe project

Podnebne spremembe in upravljanje oskrbe z energijo so svetovni izzivi. Zato bi morale države uporabljati obnovljive vire, kot so veter, voda, sončna svetloba in toplota, ogljikovi hidrati v rastlinah ali geotermalne vode, ki lahko zadovoljijo naše energetske potrebe.

V podonavski regiji je eden od vzrokov onesnaženja množična uporaba fosilnih goriv v ogrevalnem sektorju, zaradi česar je to glavni porabnik energije: predstavlja skoraj 80 % celotne končne energije v Evropi. Države SEUPR za ogrevanje večinoma uporabljajo fosilna goriva (plin, premog). Izgorevanje fosilnih goriv neposredno vpliva na zdravje ljudi. To znatno prispeva k emisijam toplogrednih plinov, ki krepijo neugodne trende podnebnih sprememb, zaradi česar je energetska varnost teh držav ranljiva in odvisna od ponudbe uvoženih virov.

Podonavska regija ima veliko termalnih vrelov, tj. obnovljivi alternativni vir energije, ki je na voljo po celotni regiji, saj je podzemna toplota globalna. Kot osnovni vir energije zagotavlja 24-urno dobavo s predvidljivimi količinami, ne glede na vremenske razmere, in ima ogromno neizkoriščenih potencialov, ki so lahko tudi spodbuda za gospodarstvo.

Projekt DARLINGe (vodilna geotermalna energija iz Donave) je bil razvit za bolj uravnoteženo energijsko kombinacijo s povečanjem trajnostne in energetske učinkovite uporabe globokih geotermalnih voda v ogrevalnem sektorju. Najpomembnejši rezultat programa DARLINGe je razvoj skupne nadnacionalne strategije za prevzem geotermalnega ogrevanja in hlajenja v podonavski regiji. Ker na ravni EU takšne strategije ni, je transnacionalna geotermalna strategija podonavske regije pomemben korak k

preoblikovanju regije v gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika.

Projekt sledi pristopu k obnovljivim tehnologijam ogrevanja. Tako bi lahko geotermalni ogrevalni sistemi zmanjšali uporabo fosilnih goriv, če bi zagotovili resnično možnost za dekarbonizacijo ogrevalnega sektorja.

Ekipa DARLINGe je zabeležila bogate globoke geotermalne vire energije in potrebe po toploti, ki

jih je treba uskladiti v osrednjem in jugovzhodnem delu podonavske regije, ki zajema južno Madžarsko, severovzhodno Slovenijo, severno Hrvaško, severne dele Bosne in Hercegovine, severno Srbijo in zahodno Romunijo – skupaj približno 95.000 km².

Znanstveno utemeljene rešitve in orodja za upravljanje so bili posredovani odločevalcem na lokalni, regionalni in nacionalni ravni za odgovorno upravljanje okolja.

Financirano iz transnacionalnega programa Podonavje INTERREG

Partnerji iz Bosne in Hercegovine, Hrvaške, Madžarske, Romunije, Slovenije, Srbije

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Nadaljne podrobnosti:

Kultura in turizem povezujeta ljudi

Ker podonavska regija ponuja številne dediščine zgodovine, kultur, narodnosti, religij, društev in držav, prednostno področje 3 – Kultura, turizem in stiki med ljudmi določa povezave za spodbujanje nadaljnega sodelovanja.

Teme, kot so razvoj turizma, kulturna dediščina in medkulturni dialog, so običajno medsebojno povezane in koristijo integriranemu pristopu, ki ga prinaša SEUPR. To tematsko območje je zato namenjeno ohranjanju in spodbujanju kulture in zgodovinske dediščine podonavske regije.

Zastavljene dejavnosti so namenjene zagotavljanju trajnostnega ohranjanja kulturnih vrednot in naravne dediščine z razvojem ustreznih kulturnih sklopov mrež muzejev, interpretacijskih in informacijskih centrov, za spodbujanje izmenjave in povezovanja na področju sodobne umetnosti ter prizadevanju ustvariti »modro knjigo« o podonavski kulturni identiteti.

Kar zadeva cilje turizma, so ukrepi namenjeni razvoju podonavske regije kot evropske blagovne znamke, podpiranju izvajanja usklajenega sistema spremljanja, namenjenega turizmu, razvoju novih in podpori obstoječih kulturnih poti, pomembnih za podonavsko regijo, in razvoju okolju prijaznih turističnih proizvodov v podonavski regiji.

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Nadaljne podrobnosti:

Podonavski kulturni sklop – podpora kulturnemu sodelovanju v podonavskih državah

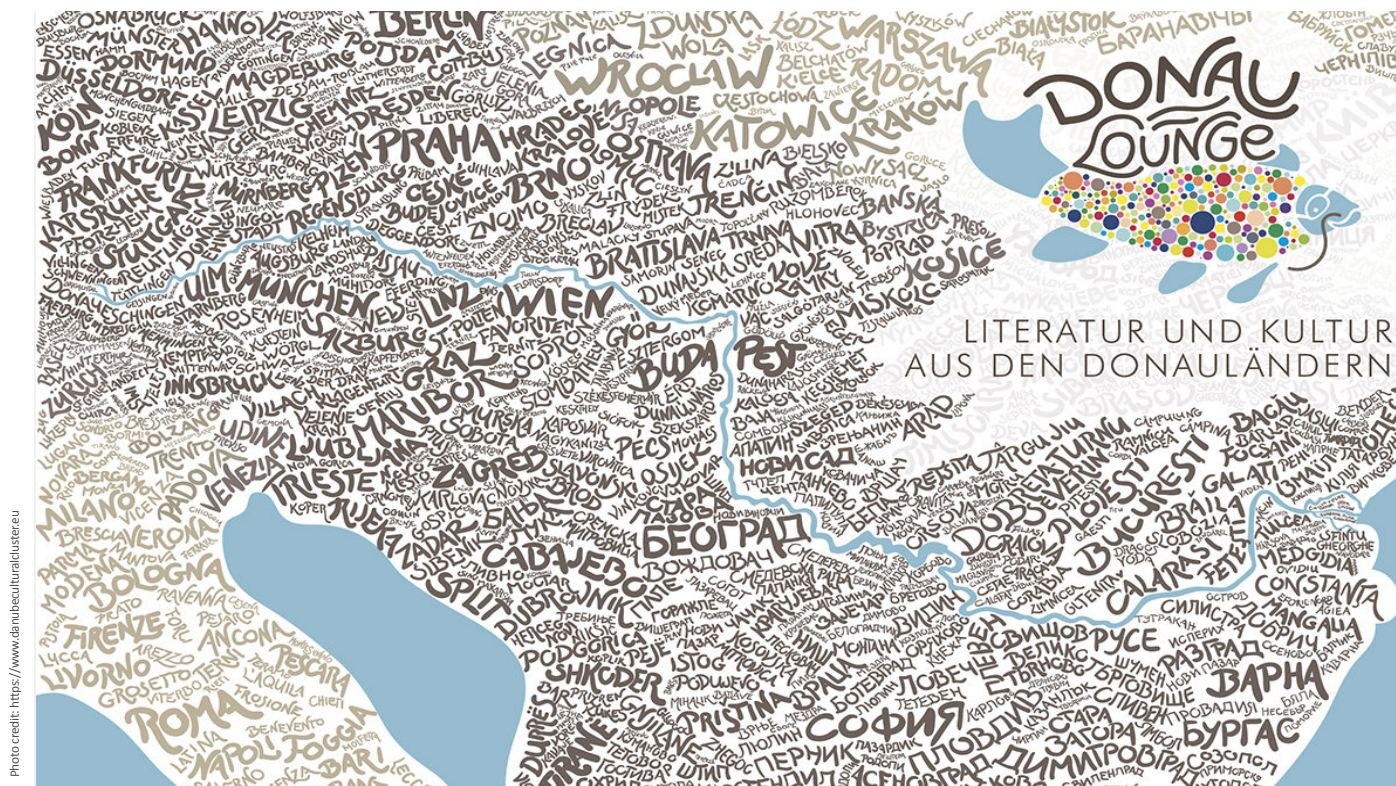

Photo credit: <https://www.danubeculturalcluster.eu>

Podonavska regija ponuja zelo raznoliko kulturno dediščino. Koncept makroregionalne strategije lahko dokaže svojo pomembnost, ko gre za združevanje idej in skupno sodelovanje vseh vpletenih držav.

Podonavsko združenje kulturnih sklopov – Danube Cultural Cluster Association (DCCA), primer skupnih prizadevanj, nagovarja vse države v podonavski regiji. DCCA, ki je bil ustanovljen na Dunaju leta 2012, je bil razvit za zastopanje interesov sodobnih kulturnih in ustvarjalnih projektov ter za oblikovanje platforme za

komunikacijo, promocijo in sodelovanje, zato ustvarja lastne projekte za izboljšanje Donave kot kakovostne kulturne blagovne znamke.

Danes se DCCA udeležuje številnih mednarodnih in kulturnih dogodkov in partnerstev. Podonavski kulturni sklop je v letu 2019 zbral 13 članov, ki predstavljajo šest podonavskih držav. Člani medsebojno podpirajo nadnacionalne dejavnosti in projekte drug drugega.

Sklop zagotavlja promocijo skritih krajev dediščine in sodobne umetniške in digitalne intervencije. Prispeva tudi k skupnemu oblikovanju kulturne politike in razvoju strategij v podonavski regiji.

DCCA deluje kot pridružen partner v projektu »Podonavska kulturna platforma – ustvarjalni prostori za 21. stoletje« (financira ga transnacionalni program Podonavje). CultPlatform21 pomembno prispeva k skupnemu oblikovanju kulturne politike in razvoju strategij v podonavski regiji. Projekt premošča skrita mesta dediščine in sodobne umetniške in digitalne posege ter je povezan z razvojem kulturnih poti.

Najuspešnejša mednarodna pobuda DCCA je Donau Lounge: regionalni sodobni program literature in kulture. Razvit je bil skupaj z lastnim stališčem in programom za mednarodne sejme knjig na območju Donave. Projekt Donau Lounge se je začel leta 2012 in je bil že 15-krat predstavljen na Dunaju (AT), v Târgu Mureșu in Bukarešti (RO), Budimpešti (HU) in Lvovu (UA). Novembra 2019 sta oder in program Donau Lounge praznovala 7. rojstni dan na mednarodnem knjižnem sejmu BUCH WIEN (Dunaj). V času dogodka je 35 avtorjev in gostov iz 11 držav podonavske regije predstavilo svoje najnovejše publikacije ali sodelovalo v panelnih razpravah in branjih.

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Partnerji iz Avstrije, Bolgarije, Madžarske, Nemčije, Slovaške, Srbije

Nadaljne podrobnosti:

VARSTVO OKOLJA čisto in zeleno

Za porečje Donave so značilni zapleteni in hkrati krhki ekosistemi in habitati, na katerih temeljijo vse človeške dejavnosti. Ker so bili podnebne spremembe, trajnostna raba naravnih virov in splošno ohranjanje kakovosti okolja opredeljeni kot glavni izzivi v podonavski regiji, SEUPR predlaga posebne dejavnosti sodelovanja za obnovo in ohranjanje kakovosti vode, obvladovanje okoljskih tveganj in ohranjanje biotske raznovrstnosti, krajine in kakovost zraka in tal.

Zainteresirane strani v celotni podonavski regiji so razvile skupne ukrepe za zaščito in ponovno vzpostavitev kakovosti pogosto neprecenljivih naravnih dobrin, ki tvorijo najrazličnejše medsebojno povezane in soodvisne ekosisteme.

Hkrati so bile zasnovane celostne dejavnosti za intervencije in preprečevanje naravnih nesreč in nesreč, ki jih povzroča človek.

Naslednji razdelek prikazuje številne ustrezne pobude za ohranjanje naravne dediščine in povečanje pripravljenosti ob nesrečah.

Čiste vode

Obnovitev in vzdrževanje kakovosti voda je glavni poudarek v prednostnem področju 4 – Obnova in vzdrževanje kakovosti vode, ki podpira dejavnosti, povezane z varnostjo oskrbe s pitno vodo, podpira izvajanje okvirne direktive EU o vodah (ODEUV) in direktive o čiščenju komunalne odpadne vode (DEČKOV).

To tematsko področje sledi štirim glavnim temam:

- sprejetje ukrepov za doseg ciljev upravljanja, določenih v načrtu upravljanja porečja reke Donave,
- zmanjšanje ravni hranil v reki Donavi, da bi omogočili obnovo razmer črnomorskih ekosistemov, ki so podobne stanju iz leta 1960,
- priprava poročila o analizi delte na Donavi kot korak k izpolnitvi načrta upravljanja delte,
- zagotavljanje populacij vrst podonavskih jesetrov, ki so sposobne preživeti.

Vse to prispeva k spodbujanju ukrepov, ki se nanašajo na onesnaževanje s kmetijstvom, mikroplastiko, nastajajočimi snovmi, vključno s farmacevtskimi proizvodi v vodi, nevarnimi odpadki in olajšanjem dejavnosti porečja, pa tudi k izboljšanju migracije rib.

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Nadaljne podrobnosti:

Sodelovanje na področju upravljanja porečja

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Voda je ključni element našega življenjskega okolja, zato trajnostno in odgovorno upravljanje naših vodnih virov ni le nujnost, temveč tudi naša dolžnost.

Izziv na porečju reke Tise je ta, da je na tem območju precej velika populacija, velik delež prebivalcev pa živi neposredno na poplavnem območju reke. Ti ljudje ne uživajo le v lepoti porečja, temveč se soočajo tudi z njegovo surovostjo: neusmiljene poplave, močni odlivi vode, trajno pomanjkanje vode v sušnem obdobju in katastrofalne onesnaženosti.

Projekt JOINTISZA je bil razvit za izboljšanje stanja voda porečja reke Tise s poudarkom na upravljanju z vodo in zaščiti pred poplavami. Prvi korak k temu cilju je bila karakterizacija porečja, vključno z ocenami stanja vode in posodobljenimi informacijami o pomembnih vprašanjih upravljanja voda. Vzporedno je bila izvedena

tudi ocena potrebe po vodi in stanju podzemne vode. Predlagani so bili ukrepi za uravnoteženo upravljanje količine vode in doseganje dobrega stanja vode. Projekt je prav tako zagotovil, da je načrtovanje upravljanja poplavne ogroženosti bolj vključeno v postopek načrtovanja upravljanja povodja (UP) z razvojem strategije, ki temelji na integriranem načrtu upravljanja povodja reke Tise in načrtu upravljanja tveganja poplav reke Tise.

Uspeh reševanja tega problema je v sodelovanju obrežnih držav Tise. Te države so se pridružile njihovim prizadevanjem za uskladitev pristopov in skupno delovanje v korist svojih državljanov. Ker je projekt JOINTISZA prvo tovrstno sodelovanje držav Tise, bi lahko privedlo do nadaljnega sodelovanja tudi na drugih področjih v regiji.

Podroben načrt UP bi lahko bil osnova za ukrepe v nujnih primerih, saj obravnava vprašanja upravljanja voda s skupno smernico za odločevalce, strokovnjake in daje odgovore v kritičnih situacijah.

Za izboljšanje uspešnosti dejavnosti, ki lahko rešijo življenja in premoženje, so bili razviti tudi usklajeni ukrepi protipoplavne zaščite. S praktičnimi

aktivnostmi je projektna skupina simulirala okvaro nasipa na reki Crasni, kar je zagotovilo priložnost, da so lahko strokovnjaki držav preizkusili sebe in svoje metode. To je bila študija primera čezmejnega učinka okvare, ki je pokazala, da bi uporaba natančnih topografskih in hidroloških vhodnih podatkov visoke natančnosti pripeljala do najbolj objektivnih rezultatov.

Financirano iz transnacionalnega programa Podonavje INTERREG

Partnerji iz Avstrije, Madžarske, Romunije, Slovaške, Srbije in Ukrajine

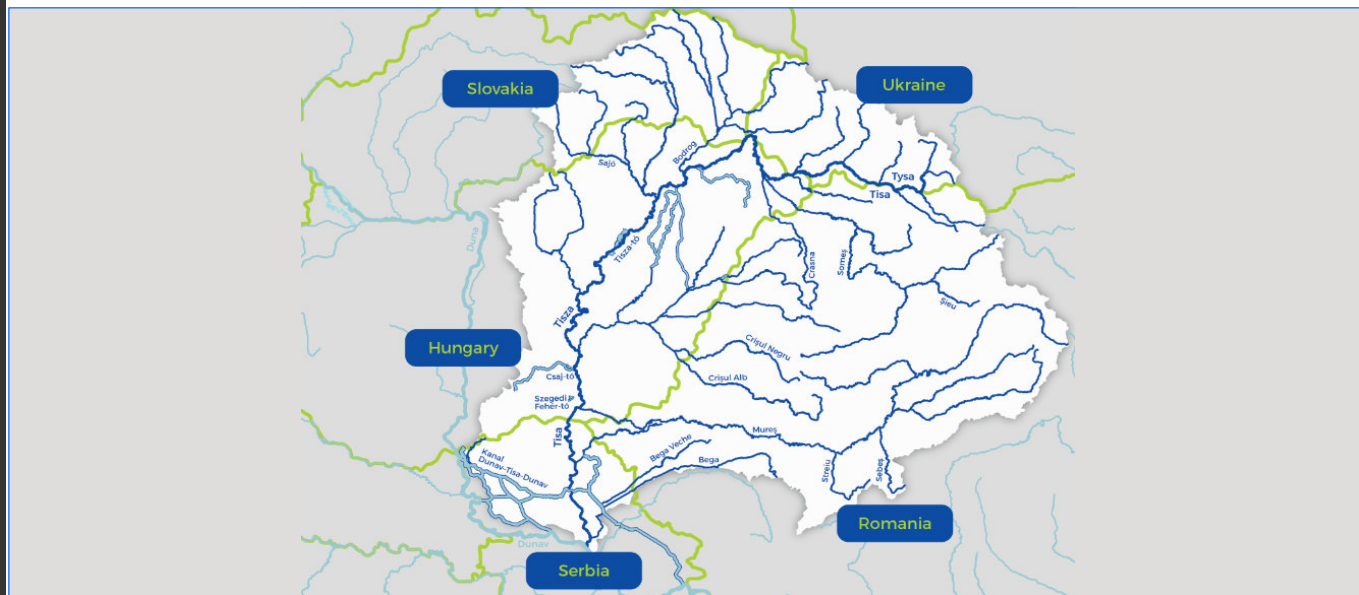

Photo credit: Danube Transnational Programme, the JOINTISZA project

Nadaljne podrobnosti:

Okoljska tveganja

Glede na dogodke iz novejšje zgodovine in napovedi splošne poplavne ogroženosti za podonavsko regijo bo zaradi podnebnih sprememb povečana poplavna ogroženost. Prednostno področje 5 – Obvladovanje okoljskih tveganj obravnava izzive pomanjkanja vode, suše in poplavne nevarnosti.

Glavni poudarek dela je soočanje z izzivi pomanjkanja vode in sušami v skladu z načrtom upravljanja porečja reke Donave, poročilom o vplivih suš v porečju Donave v letu 2015 (leta 2016) in tekočim delom na področju podnebne prilagoditve. To sodelovanje z Mednarodno komisijo za zaščito reke Donave (MKZRD) zagotavlja platformo za doseg skupnih ciljev. V preteklih letih je zato to tematsko področje prispevalo k izdelavi posodobljene strategije prilagoditve podnebnim spremembam MKZRD 2018. Prav tako je podprlo pripravo in izvajanje projektov na področju upravljanja suše in prostorskega načrtovanja, povezanega s podnebnimi spremembami, ter

razširjene znanstvene rezultate za predvidevanje regionalnih in lokalnih vplivov podnebnih sprememb z raziskavami.

Da bi dosegli zmanjšanje poplavne ogroženosti, prednostno področje 5 zagotavlja in izboljšuje stalno podporo za izvajanje načrta za obvladovanje poplav reke Donave. Tudi če je poudarek na visokem vodnem režimu, se šteje, da je tudi upravljanje suše in ledu morebitna pomanjkljivost. S sodelovanjem z Globalnim vodnim partnerstvom se to prednostno področje osredotoča na suše.

Kadar preprečevalni ukrepi niso dovolj učinkoviti in se zgodijo katastrofe, to tematsko področje podpira oceno nevarnosti nesreč v podonavski regiji in spodbuja ukrepe za spodbujanje odpornosti, pripravljenosti in odzivanja na nesreče.

Nadaljne podrobnosti:

Inovacije odzivov ob poplavah s strani izvajalcev in zanje

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

V porečju Donave so poplave resnični izzivi in mnoge poplave so se zgodile med letoma 2002 in 2014. Leta 2010 je ena najhujših poplav prizadela predvsem osrednji in vzhodni del porečja, kar je povzročilo 35 žrtev, evakuacijo najmanj 15.200 ljudi in skupno ocenjeno škodo v višini 2 milijard EUR. Poplave v podonavski regiji so same po sebi kolektivna grožnja, zaradi česar se morajo izvajalci hitro prilagoditi tem naraščajočim tveganjem in biti v koraku z družbo, ki se vedno hitreje spreminja.

Projekt DAREnet predlaga inovacije na odzivnost proti poplavam s strani izvajalcev in jih usmerja v povečanje inovacijske zmogljivosti na področju civilne zaščite s posebnim poudarkom na globalni poplavni odpornosti v državah podonavske regije. Projekt DAREnet je zato razvil skupno in strukturirano mrežo izvajalcev protipoplavne odpornosti v podonavski regiji, ki jo je podpirala nenehno razvijajoča se večdisciplinarna skupnost

zainteresiranih strani (oblikovalci politik, akademiki, industrijski akterji).

Mreža in skupnost DAREnet pomaga poplavnim izvajalcem, da prepoznajo povezane inovacijske potrebe in priložnosti, ter jih usmeri k potrebnim inovacijam. Z natančnejšo oceno, kako lahko raziskave in inovacije prispevajo h krepitvi odzivnosti na poplave in odpornost, DAREnet pripravlja podlago za učinkovite inovacijske politike.

Če se sprašujete, kako ta projekt deluje, si zamislite naslednji scenarij: plazovi, ki jih povzroči močan dež. Uporaba tehnologij za spremljanje odhodnih zemljiških mas postane raziskovalna in inovacijska tema projektne delovne skupine. Analiza delovne skupine kaže, da je zanesljivost podatkov, ki jih ponujajo laserski nadzorni sistemi, v močnem dežju omejena. Ocenjuje se več alternativ. Ocena kaže, da se zdi, da je radarsko spremljanje najobetavnejša

rešitev, čeprav zahteva dodatne raziskave in razvoj. To postane prednostna naloga načrta za raziskave in inovacije DAREnet.

Po priporočilih v Načrtu so tri organizacije za obvladovanje poplav, ena raziskovalna skupina, specializirana za obdelavo signalov in eno podjetje SME, specializirano za radarsko tehnologijo, ustanovila majhno ekipo, ki je predstavila pobudo za razvoj zanesljive dostopne aplikacije. Pobuda je odprta in se sporoča prek platforme spletne skupnosti DAREnet. To je vzbudilo zanimanje drugih držav in v ekipo se je pridružilo več drugih organizacij za obvladovanje poplav. Končni oris pobude bo postal del portfelja raziskovalnih in inovacijskih pobud DAREnet.

Ta portfelj pobud glede inovacij za izvajalce se bo spodbujal med ključnimi političnimi in finančnimi akterji na nacionalni, regionalni in evropski ravni, da bi ozaveščali o ključni vlogi inovacij pri krepitvi regionalne protipoplavne odpornosti.

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Financirano iz raziskovalnega in inovacijskega programa Horizon 2020

Partnerji iz Avstrije, Bolgarije, Hrvaške, Madžarske, Nemčije, Romunije, Slovaške, Srbije in Ukrajine, vključno z mednarodnimi organizacijami – Mednarodna komisija za zaščito reke Donave (ICPDR), Mednarodni inštitut za varnost in reševanje na Slovaškem (ISEM), z udeležbo ustrezne organizacije iz Poljske in Belgije

Nadaljne podrobnosti:

Ohranjanje biotske raznovrstnosti in habitatov

Živalske in rastlinske vrste ter njihovi habitati so ob Donavi izpostavljeni številnim antropogenim dejavnikom in izzivom: onesnaževanju iz neobdelanih odplak, kmetijskih gnojil in onesnaženih območij ter odstranjevanju odpadkov pa tudi eroziji tal z njivskih površin. Razdrobljenost ekosistemov, intenziviranje rabe tal in širjenje mest predstavljajo dodatne težave pri ohranjanju narave v podonavski regiji.

Izguba naravnih habitatov, ki jo povzročajo ti dejavniki, pritiska na favno in floro ter vpliva na splošno kakovost zdravja okolja. Prednostno območje 6 – Biotska raznovrstnost, pokrajine ter kakovost zraka in tal te izzive obravnava s konkretnimi ukrepi, pri čemer upošteva ekološke zahteve v podonavski regiji z makroregionalnega vidika.

V tem okviru se to tematsko področje osredotoča na:

- vzpostavitev zelene infrastrukture in obnavljanje degradiranih ekosistemov,
- prepoznavanje invazivnih tujerodnih vrst,
- varovanje in podpiranje ogroženih vrst jesetrov in drugih avtohtonih ribjih vrst.

Nadaljne podrobnosti:

■ Življenje podonavskih jesetrov

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Jesetri so najbolj ogrožene ribe po vsem svetu, ki imajo za domovanje na voljo zelo malo naravnih habitatov. Razlogi za upad števila jesetrov so zapleteni in povezani z nezakonitim ribolovom, jezovi z železnimi rešetkami in motnjami pri nastajanju drstišč, z izgubo habitata zaradi pridobivanja peska in gramoza ter ravnanjem in kanalizacijo reke za preprečevanje poplav in/ali za plovbo, daleč najpomembnejši vzrok pa je čezmerno izkoriščanje.

Projekt »Življenje podonavskih jesetrov« je namenjen reševanju tega transnacionalnega izziva, ki zahteva makroregionalni pristop. Projekt, ki poteka, ima vse predpogoje za uspeh. Osredotoča se na reševanje vrst jesetrov, ki jih še vedno najdemo v spodnji Donavi in severozahodni regiji Črnega morja, s sodelovanjem z ribiči, organi pregona in trgovci na drobno.

Z aktivnim vključevanjem vseh ciljnih držav je uspešno delo projektne politike že prineslo nekaj

večjih dosežkov in jih bo prinašalo tudi v prihodnje:

- Kečigo (ena od petih vrst jesetrov, ki jih najdemo v Donavi) smo včasih lahko našli v Srbiji, vendar je ta vrsta vedno bolj redka. V Srbiji je bila zato uvedena prepoved ribolova na kečige zaradi široke kampanje, ki so jo podprli ribiči. Zdaj so v vseh državah spodnje Donave zaščitene vse vrste jesetrov. Ribolov z mrežami v ukrajinski delti Donave je zdaj omejen, da se prepreči prilov jesetrov. Carinsko osebje v Ukrajini bo usposobljeno za zaustavitev nezakonitega izvoza in uvoza jesetrovega mesa ali kaviarja.
- V Romuniji je bil podpisan medresorski sporazum vseh ustreznih organov kazenskega pregona, ki omogoča tesno sodelovanje agencij, in sicer z izmenjavo osebja, opreme in finančnih virov, izmenjavo informacij, skupnimi protokoli, skupnim nadzorom itd.

Junija 2019 je Svetovni sklad za naravo izpustil 25.000 mladih jesetrov. Skupno je bilo doslej organiziranih 150 obiskov zagovornikov jesetrov v ribiških skupnostih (25 vasi) v vseh ciljnih državah. Projekt je pripomogel tudi k navezovanju stikov z ribiči in znanstveniki – v Romuniji, Bolgariji in Ukrajini je bilo organiziranih več usposabljanj o identifikaciji jesetrov in obiskov strokovnjakov jesetrov v ribiških skupnostih. V Bolgariji je bilo 26 ribičev v petih skupnostih usposobljenih za raziskovalne metode, nekateri pa so vključeni v dejavnosti spremljanja jesetrov, kar je prineslo dodatne prihodke.

Razvita je bila delovna skupina za promocijo jesetra kot lokalne blagovne znamke za turizem v Srbiji, vključno s »Centrom za jesetre« s stalno razstavo o pomenu jesetrov. Prav tako so bili v skladu z interesi podjetnikov v Ukrajini pripravljeni trije poslovni načrti.

Tržne raziskave potekajo v vseh ciljnih državah. V več primerih so nezakonito ulovljene ribe in kaviar prepoznale »skrivne stranke«. Rezultati se bodo delili z ustreznimi organi, da bodo ti sprejeli ustrezne ukrepe.

Financirano iz programa EU LIFE 2014–2020

Partnerji iz Avstrije, Bolgarije, Romunije, Srbije in Ukrajine, vključno z organom biosfernega rezervata delte Donave v Romuniji in Inštitutom za raziskave živalskih vrtov in divjih živali IZW Leibniz v Nemčiji

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Nadaljne podrobnosti:

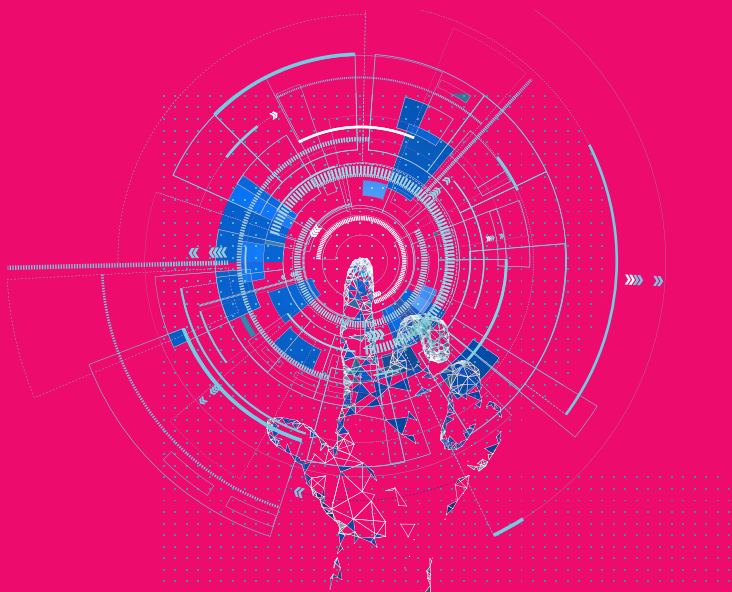

USTVARJANJE BLAGINJE pametno, družabno in inovativno

Podonavska regija se pogosto omenja kot najbolj raznolika evropska makroregija. Njene države doživljajo velike razlike glede inovacij, informacijske družbe, konkurenčnosti, izobraževanja, trga dela in marginaliziranih skupnosti. Tematska področja, namenjena ustvarjanju blaginje v podonavski regiji, so zato usmerjena k izboljšanju sodelovanja po vsej regiji, in sicer s skupnim razvijanjem projektov za izboljšanje socialnih in ekonomskih okvirnih pogojev.

Kot rezultat dolgoročnih usklajenih dejavnosti zainteresiranih strani so bili doseženi opazni rezultati pri spodbujanju odličnosti na področju raziskav in razvoja, krepitvi sodelovanja med ponudniki znanja, krepitvi nadnacionalnega sodelovanja med inovacijami in poslovanjem, izboljšanju poslovne podpore in izkoriščanju potenciala delovne sile in boju proti revščini.

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Družba znanja

Prednostno področje 7 – Razvoj družbe znanja z raziskavami, izobraževanjem in informacijskimi tehnologijami podpira izobraževanje, raziskave in informacijske ter komunikacijske tehnologije (IKT) v podonavski regiji s spodbujanjem mrežnih dejavnosti in spodbujanjem sodelovanja na področju raziskav in inovacij.

V okviru svojih ključnih dejavnosti (se) to prednostno področje:

- zagotavlja platformo za podonavsko regijo za izmenjavo in razširjanje informacij in izkušenj na področju raziskav in inovacij (R in I),
- podpira sodelovanje podonavskih držav v programih EU za raziskave in razvoj,
- osredotoča na promocijo podonavske regije kot pametne inovativne regije,
- spodbuja skupne dejavnosti na prednostnih področjih SEUPR in kapitalske dejavnosti med projekti.

Pomemben dosežek tega tematskega področja je vzpostavitev podonavske mreže za usklajevanje financiranja (DFCN), ki se zavezuje k uskladitvi obstoječih programov in pobud za financiranje v podonavski regiji in omogočanju njihovega dostopa do potencialnih projektnih partnerjev. DFCN prav tako spodbuja skupne pozive držav podonavske regije, naj spodbujajo čezmejno večstransko sodelovanje.

Nadaljne podrobnosti:

Odličnost pri upravljanju projektov na področju raziskav, socialnih in tehnoloških inovacij (Excellence-In-ReSTI)

Photo credit: Danube Transnational Programme, the EXCELLENCE-in-ReSTI project

Kljub zanimivim inovativnim idejam posameznikom in organizacijam v podonavski regiji primanjkuje posebnih veščin in znanj, potrebnih za upravljanje raziskovalnih in inovacijskih projektov v EU. Dobre projektne ideje tako ostajajo na papirju in jih ni mogoče financirati. Del te težave je pomanjkanje povezovanja med ponudniki znanja, podjetji in oblikovalci politik.

Glede na zgoraj navedeno projekt EXCELLENCE-IN-ReSTI ponuja mešan program usposabljanja, namenjen mladim strokovnjakom in diplomantom, ki se želijo izobraževati na področju raziskovalnega upravljanja, socialnih in tehnoloških inovacijskih projektov. Cilj programa je motiviranje in pospeševanje izvajanja projektov, ki jih EU financira v podonavski regiji.

Projekt EXCELLENCE-IN-ReSTI je ustvaril ReSTI.academy, inovativen program usposabljanja na spletu, ki temelji na petih modulih učenja, namenjenih širjenju odličnosti v upravljanju, vodenju in administraciji ReSTI. Program usposabljanja je že pritegnil veliko mladih strokovnjakov, zanimanje za prijavo pa so izrazile tudi številne institucije. Enoletni pilotni mešani učni program se je začel oktobra 2018, študenti in vodje usposabljanja pa so skupaj sodelovali pri testiranju in izboljšanju petmodularnega učnega načrta.

Drugi pomemben rezultat je strategija in načrt projekta EXCELLENCE-IN-ReSTI, ki vsebuje povzetek trenutnih izzivov pri upravljanju znanosti, tehnologije in inovacijskih projektov v podonavski regiji. Dokument odraža stališča regionalnih in nacionalnih odločevalcev in oblikovalcev politik, ki sodelujejo v raziskavah in inovacijah.

In ne nazadnje – spletni informacijski program EXCELLENCE-IN-ReSTI (<https://resti.academy/infodesk>) zagotavlja znanje strokovnjakov in izvajalcev o vseh temah, povezanih s financiranjem EU.

Financirano iz transnacionalnega programa Podonavje INTERREG

Partnerji iz Avstrije, Bolgarije, Bosne in Hercegovine, Češke, Črne gore, Hrvaške, Madžarske, Slovenije in Srbije

Photo credit: Danube Transnational Programme, the EXCELLENCE-IN-ReSTI project

Nadaljne podrobnosti:

Konkurenčnost in razvoj sklopov

Prednostno področje 8 – Podpiranje konkurenčnosti podjetij, vključno z razvojem grozdov je namenjeno spodbujanju konkurenčnosti podjetij v vseh podonavskih državah, upoštevajoč različne stopnje intenzivnosti inovacij v regiji. V tem okviru je transnacionalno sodelovanje in povezovanje med podjetji in ustanovami za podporo podjetjem zelo pomembno.

Tematsko področje zato podpira sodelovanje in izmenjavo znanja med malimi in srednje velikimi podjetji (MSVP-ji), akademskimi krogi in javnim sektorjem na področjih, ki so v pristojnosti podonavske regije.

Če naštejemo le nekaj primerov, je glavni poudarek na:

- shemah usposabljanja in kvalifikacij za podjetja,
- izboljšanju konkurenčnosti podeželskih območij,
- odpravljanju čezmejnih ovir in drugih ovir za podjetja.

To tematsko področje vodi Small Business Act for Europe in njegove prednostne naloge, da bi spodbudili podjetništvo, zmanjšali zakonsko breme za podjetja in spodbudili dostop do financ ter dostop do trgov in internalizacijo.

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Nadaljne podrobnosti:

V današnjem gospodarstvu potenciala podjetnic za pospeševanje gospodarskega razvoja ni mogoče podcenjevati. Mlade ženske v podonavski regiji imajo velik podjetniški potencial, saj je 52 % prebivalstva regije ženskega spola in 30 % od tega je samozaposlenih. Vendar pa se soočajo s posebnimi izzivi pri ustanavljanju in razvoju lastnih podjetij. V podonavski regiji je le 10 % mladih žensk v zgodnji fazi poslovnega razvoja in le 2 % jih ustanovi podjetje, ki obstane dlje od 42 mesecev. Poleg tega je razlika med spoloma v državah podonavske regije vidna tako pri samozaposlitvi kot na vseh stopnjah podjetniškega življenjskega cikla.

Projekt ŽENSKÉ V POSLU se spopada s temi izzivi in spodbuja ženske, ki imajo poslovne ideje, pri ustanavljanju in razvoju lastnih podjetij. Z opredelitvijo njihovih potreb in ovir podpiramo mlade ženske, da postanejo uspešne podjetnice.

Nadaljnja pomembna področja v tem okviru so izboljšanje političnih ukrepov za žensko podjetništvo in tudi podjetniško kulturo.

Projekt sledi štirim razvojnim fazam: v prvi fazi so bile proučene posebne potrebe mladih žensk, da postanejo podjetnice, opredeljeni pa so bili tudi transnacionalni podporni ukrepi.

Na drugi stopnji so bile v šestih transnacionalnih učnih dogodkih v šestih državah opredeljene dobre prakse ženskega podjetništva, da bi razvili modele usposabljanja za spodbujanje podjetništva mladih žensk. Ena od zgodb o uspehu, ki je bila predstavljena na dogodkih, se je nanašala na mlado žensko, ki se je odločila opustiti svojo službo in je ustanovila svoje podjetje za predelavo in proizvodnjo buč in bučnega olja. Nadaljnji primeri dobre prakse in navdiha so opisani na spletni strani projekta.

V tretji fazi je bila raziskana potencialna podpora politike EU, razvit pa je bil tudi politični program za podporo podjetništvu mladih žensk.

V zadnji fazi bodo s transnacionalnimi pilotnimi akcijami v Bosni in Hercegovini, Bolgariji, na Madžarskem in v Romuniji ustanovili in preizkusili štiri podjetniške centre za ženske, da bi zagotovili ustrezno spodbujanje podjetništva mladih žensk in

podprli izboljšanje ženskih spretnosti in znanja. Razvita bo tudi platforma za sodelovanje in oblikovana bo transnacionalna strategija za trajnost.

Projekt ŽENSKÉ V POSLU si prizadeva za ustvarjanje ugodnega okolja za mlade ženske v podonavski regiji, s pomočjo pravih znanj in ustreznih ukrepov pa jim pomaga tudi pri razvoju uspešnih podjetij.

Financirano iz transnacionalnega programa Podonavje

Partnerji iz Avstrije, Bolgarije, Bosne in Hercegovine, Hrvaške, Madžarske, Moldavije, Nemčije, Romunije in Slovenije

Photo credit: ANDREA PETROVIĆ (personal archive)

Nadaljne podrobnosti:

Vlaganje v ljudi in spretnosti

Ker številni izzivi regije ne poznajo meja, si prizadevanje za sodelovanje znotraj SEUPR želi ustvariti sinergije in usklajevanje med politikami in pobudami, ne nazadnje pa se ukvarja tudi z vprašanjem, kako želimo oblikovati svojo prihodnost v Evropi.

V tem okviru prednostno področje 9 – Vlaganje v ljudi in spretnosti upravlja ključne teme izobraževanja in usposabljanja, trga dela in marginaliziranih skupnosti. Izobraževanje, usposabljanje in sodobni trgi dela so ključni dejavniki za pravičnejše in vključujoče družbe in dobrobit državljanov. Podonavska regija bo pripravljena na soočanje s spremembami in izzivi, ki jo čakajo z nadaljnjim vlaganjem v znanje in spretnosti ljudi – zlasti prikrajšanih skupin. V tem pogledu ima evropski steber socialnih pravic, ki podpira kakovostno in vključujoče izobraževanje, usposabljanje in vseživljenjsko učenje, kakovostno zaposlovanje in socialno vključenost, ključno vlogo.

Prizadevanja pod okriljem tega tematskega področja so že pripeljala do inovativnih pristopov pri sodelovanju na področju izobraževanja, trga dela in vključevanja tako v projektih kot na ravni politike. Uspešno je vzpostavilo široko mrežo zainteresiranih strani, ki zagotavlja usklajevanje med ustreznimi akterji v regiji.

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Nadaljne podrobnosti:

■ Pravični delovni pogoji za vse

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Digitalne spremembe in njihov vpliv na delo vseh ljudi so eden največjih izzivov tako v sedanjosti kot prihodnosti. Če ne bo urejena, bi lahko digitalizacija povečala razlike v dohodkih in tudi omejila dostop do sistemov socialne varnosti ne le zaradi pomanjkanja zaradi zmanjšanja prispevkov, temveč tudi zaradi pogosto nestabilne narave same digitalne zaposlitve.

Svet dela se torej spreminja! Ta strukturna sprememba se pogosto izvaja na račun nizko kvalificiranih, starejših, negotovih delavcev in delavcev, ki delajo s skrajšanim delovnim časom. Verjetno je, da bo rutinsko delo sčasoma nadomestila

avtomatizacija, nizko kvalificirani delavci pa ne bodo imeli možnosti zaposlitve zaradi slabe digitalne usposobljenosti. Število novih netipičnih negotovih oblik dela narašča (npr. delo z množicami, delo prek agencij, delo na platformi) in delavci se soočajo z izzivi, kot so slabi delovni pogoji, slaba varnost pri delu, neustrezno plačilo in nizka socialna varnost.

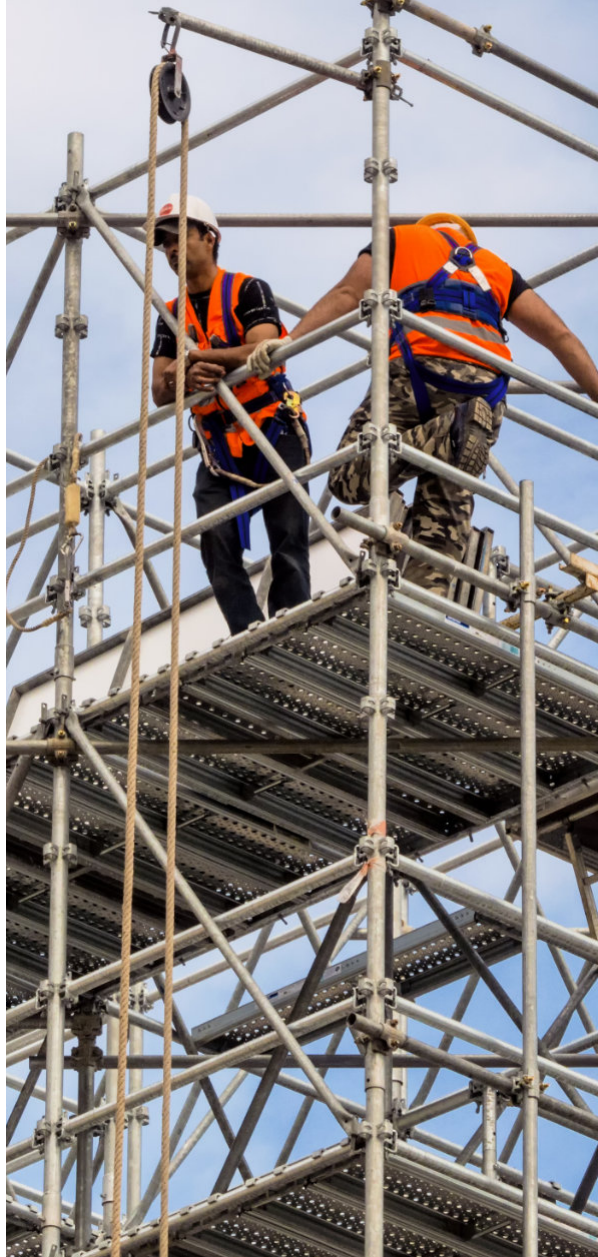
Spodbujanje tesnega sodelovanja socialnih partnerjev v podonavski regiji z namenom oblikovanja ustreznih programov izobraževanja in prekvalifikacije, pravični pravni okvir in predpisi (zlasti za netipične oblike dela) bi lahko aktivno pripomogli k preprečevanju

negotovih delovnih razmer, brezposelnosti med nizko kvalificiranimi in starejšimi delavci in ne nazadnje revščine. Tehnološke možnosti se ne smejo uporabljati za izogibanje učinkoviti regulaciji v svetu dela.

Projekt Danube@work združuje socialne partnerje štirih držav v regiji, da raziščejo potrebe delavcev po pravičnih pravnih okvirih in predpisih ter da preprečijo njihovo izkoriščanje med novo »industrijsko revolucijo«.

Na primer: odnos med platformo in stranko in delavcem ni zakonsko določen. Torej, četudi platforma deluje kot delodajalec, ko gre za »koristi« za delavce ali varstvo delavskih pravic, platforme pogosto izjavljajo, da so le spodbujevalci, ki delavce dojemajo kot samozaposlene.

Projekt Danube@work je za soočanje s takšnimi izzivi ustvaril mrežo nacionalnih strokovnjakov za digitalizacijo znotraj sindikatov v vseh partnerskih državah za izmenjavo znanja in širjenje informacij o digitalizaciji. Nadalje je organiziral seminarje o kolektivnih pogajanjih, zaščiti delavcev in ustreznih temah v zvezi z »digitalno delovno silo«.

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Financirano iz avstrijskega državnega proračuna

Partnerji iz Avstrije, Bolgarije, Romunije in Srbije

Nadaljne podrobnosti:

KREPITEV REGIJE

učinkovito, zdravo in varno

Podonavske države si delijo cilj za izboljšanje delovanja demokratičnih institucij, javne uprave in osrednjih, regionalnih in lokalnih organizacij, da bi zagotovile varnejše okolje za svoje državljane. Za doseg zgoraj omenjenega cilja so se začele skupne akcije, katerih cilj je zagotoviti boljše politične, civilne in upravne strukture, izboljšati mehanizme upravljanja na več ravneh, olajšati upravno sodelovanje čezmejnih skupnosti, boj proti korupciji in organiziranemu kriminalu.

Naslednji del razkriva, kako so v praksi izvajale skupne pobude za olajšanje čezmejnega sodelovanja in boja proti organiziranemu kriminalu, pri čemer je poudarjena dodana vrednost rezultatov.

Institucionalne zmogljivosti in sodelovanje

To prednostno področje služi kot središče za informacije in komunikacijo za lokalne, regionalne, nacionalne in evropske zainteresirane strani, ki delujejo na področju krepitve institucionalnih zmogljivosti, sodelovalnega upravljanja in prostorskega razvoja.

Prednostno področje 10 – Izboljšanje institucionalne zmogljivosti in sodelovanja je namenjeno:

- obravnavi krepitve institucionalnih zmogljivosti na lokalni, regionalni in nacionalni ravni,
- vključevanju civilne družbe v javno upravljanje,
- povečanju lokalnega razvoja in boljši porabi,
- naraščajoči stopnji absorpcije sredstev EU.

To tematsko področje podpira pobude za pospeševanje oblikovanja in izvajanja politik sodelovanja, vključno z različnimi zainteresiranimi stranmi, in omogočanje dobrega upravljanja na vseh ravneh.

Pomemben poudarek je bil na podpori in razvoju finančnih instrumentov za male projekte, povezovanju med predlagatelji projektov in finančnimi institucijami ter krepitvi različnih idej za projekte, ki iščejo podporo (prek spletne strani www.EuroAccess.eu).

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Nadaljne podrobnosti:

Modeli čezmejnega sodelovanja

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Državne meje v podonavski in jadransko-jonski regiji so se v zadnjem stoletju večkrat spremenile, kar je povzročilo travme in pomanjkanje zaupanja med državami. Zaradi majhnega ozemlja držav (tudi v srednji in vzhodni Evropi in na Balkanu) velik del prebivalstva živi ob državnih mejah, institucije in podjetja pa delujejo blizu le-teh. Vendar pa so ljudje in podjetja na obeh straneh v pravnem, upravnem, gospodarskem in družbenokulturnem smislu ločeni od sosednjih ozemelj. To ima za ozemlja vzdolž meja veliko pomanjkljivost v primerjavi s tistimi, ki so v središču.

Projekt SECCo2 ponuja rešitev za olajšanje čezmejnega sodelovanja v omenjenih regijah. Po eni strani je platforma SECCo2 (www.secco2.eu) namenjena izmenjavi znanja in informacij o uspešnih modelih čezmejnega sodelovanja (CBC), po drugi strani pa projekt s pomočjo platforme Mladi voditelji ustvarja priložnosti za naslednje generacije, da razvijejo bolj strpno okolje v obeh makroregijah.

Z uporabo te platforme kot spletnega mesta za srečanja (vse na enem mestu) lahko akterji CBC-ja izmenjujejo informacije, oblikujejo partnerstva, začenejajo skupne projekte in dostopajo do

obstoječih uporabnih znanj in gradiv o temah, ki jih zanimajo. Platforma je zbirka orodij CBC, ki omogoča vsebino e-učenja, dostop do portalov finančnih virov (<https://www.euro-access.eu/>) in digitalno knjižnico s študijami, političnimi dokumenti in dodatnimi gradivi o čezmejnem sodelovanju – vse to je namenjeno izboljšanju zmogljivosti lokalnih zainteresiranih strani.

Med razvojem te platforme je SECCo2 v Tivatu (Črna gora) organiziral 10. izdajo Mednarodnega mladinskega foruma in konference o čezmejnem

sodelovanju, da bi okrepil platformo mladih voditeljev evropskih obmejnih regij (skupino mladih iz celotne Evrope).

Na podlagi rezultatov projekta se bo izboljšala razprava o čezmejnem sodelovanju in ustreznem okolju za gradnjo partnerstva v obeh makroregijah. Te izboljšave bi morale prispevati tudi k ravni medsebojnega zaupanja med državami in k dolgoročnemu miru v regijah.

Financirano iz donavskega sklada za strateške projekte, ki ga financirata Evropska komisija in mesto Dunaj

Partnerji iz Italije, Madžarske, Nemčije, Srbije

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Nadaljne podrobnosti:

Varnejša regija

Varnost v podonavski regiji je eden najpomembnejših elementov za nemoteno sodelovanje med zainteresiranimi stranmi strategije. Brez določene stopnje varnosti in stabilnega okolja v regiji bi to bistveno vplivalo na sodelovanje na vseh drugih področjih.

Prednostno področje 11 – Skupno sodelovanje pri spodbujanju varnosti in za reševanje težav, ki so povezane z organiziranim kriminalom in hudimi kaznivimi dejanji prispeva k trajnostnemu razvoju v podonavski regiji, saj je varnost medsebojno povezana z vsemi drugimi vidiki strategije, s poudarkom na:

- krepitvi policijskega sodelovanja,
- razvoju dolgoročnega strateškega sodelovanja med organi pregona ob reki Donavi,
- izboljšanju sistemov mejnega nadzora,
- spodbujanju pravne države in boja proti korupciji.

podlagi skupno razvitega Priročnika o nadzoru meja in Priporočil za izboljšan nadzor meja. Prav tako sodelovanje s prednostnim področjem 10 prispeva k razvoju skupnih pobud na področju trgovine z ljudmi.

Skupne pobude o varnosti so privedle do izboljšav varnosti in varovanja vzdolž evropskega prometnega koridorja VII. V letu 2017 se je to tematsko področje posebej osredotočilo na nezakonit ribolov in kršitve pravil za vožnjo po plovnih poteh. Poleg tega Srednjeevropski center za usposabljanje CBRN-E s sedežem na Madžarskem organizira sodelovanje pri odstranjevanju bomb.

Sodelovanje med prednostnim področjem 11 in prednostnim področjem 1A se je nadaljevalo na

Nadaljne podrobnosti:

■ Boj proti organizirani kriminaliteti drog

Image (3) used under license from Shutterstock.com.

Trg metamfetamina v Evropski uniji postaja vse večji in večji. Metamfetamin je močan stimulan, ki svojim uporabnikom povzroča znatna tveganja za zdravje. Najnovejši trendi kažejo, da se v Evropi osnovni material (t. i. začetniki kemikalij) za proizvodnjo metamfetamina preprodajajo večinoma od Balkana do Češke in Poljske. Metamfetamin se vse pogosteje proizvaja tudi v Nemčiji in na Nizozemskem. Na evropskem trgu nezakonitih drog se lahko pojavijo tudi povečani vnosi metamfetamina, ki ga mehiške skupine za

organizirani kriminal (SOK) proizvajajo v Mehiki ali Evropi.

Glede na veliko razsežnost mednarodnega organiziranega kriminala drog je treba to vprašanje obravnavati transnacionalno. Zaradi tega je državni štab policije za droge Češke republike sprožil projekt Sodelovanje za odstranjevanje drog in nezakonitih laboratorijev (CO3DIL), ki je osredotočen na nezakonito proizvodnjo sintetičnih drog, zlasti kristalnega metamfetamina.

Glavni cilji projekta so zmanjšati količino drog, ki se prodajajo, distribuirajo ali proizvajajo v Evropi, uničiti OCG, razstaviti laboratorije klanov in aretirati storilce. Da bi bil projekt uspešen, se mora vključiti čim več držav. Za zdaj je v projekt vključenih pet držav (Češka, Poljska, Slovaška, Bolgarija, Srbija), ki jih podpirajo Nizozemska, Belgija, Nemčija, Avstrija, Madžarska, Ukrajina, Moldavija, Romunija, Bosna in Hercegovina in ZDA.

Projekt podpira operativne sestanke v kazenskih zadevah in koordinira skupne terenske akcije in varnostne ukrepe na glavnih avtocestah v vpletenih državah. CO3DIL omogoča tekoč pretok operativnih informacij in izmenjavo obveščevalnih podatkov, prav tako združuje organe pregona držav članic EU in tretjih držav z namenom preprečiti nedovoljeno proizvodnjo in distribucijo sintetičnih drog in preprodajalcev kemičnih snovi.

Financirano iz Sklada Evropske unije za notranjo varnost – policija

Partnerji iz Bolgarije, Češke, Poljske, Slovaške in Srbije

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Izdano s strani: Ministrstva za javna dela, razvoj in javno upravo

Urejeno s strani: Danube Strategy Point

Grafično oblikovanje: Gabriel Latiş

Zasluge za fotografije: Glejte ustrezne zasluge v tej publikaciji.

Natisnjeno Januarja, 2020

Danube Strategy Point (DSP): Robert LICHTNER (koordinator), Andreea PENA (vodja za krepitev zmogljivosti), Katharina LENZ (vodja za stebre), Mihaela FLOREA (vodja za stebre), Petra WÄCHTER (vodja za ocenjevanje), Andreea STOENESCU (vodja za komunikacije), Helene SCHABASSER (vodja projekta), Dan BĂLĂNESCU (vodja projekta)

STRATEGIJA EU ZA PODONAVSKO REGIJO

Pisarna DSP na Dunaju:

Mesto Dunaj/agencija za EU financiranje
Tel.: +43 (01) 89 08 088 2603
Kirchberggasse 33/9
1070 Dunaj
Avstrija

Pisarna DSP v Bukarešti:

Ministrstvo za javna dela, razvoj in javno upravo
Tel.: +4 0372 111 356
14 Libertatii Blv. sector 5
050706 Bukarešta
Romunija

f <https://www.facebook.com/DanubeRegionStrategy>
in <https://www.linkedin.com/in/eusdr>
t <https://twitter.com/eusdr>
y <https://www.youtube.com/user/DanubeRegionStrategy>

Izdano s strani: Ministrstva za javna dela, razvoj in upravo, Romunija

Urejeno s strani: Danube Strategy Point, Januarja 2020